

ولیعهد علیہ شاہزادگان

پایتخت عربستان - طی ۴۸ ساعت گذشته بار دیگر در صدر اخبار جهان قرار داشت؛ ظهر شنبه سعد حریری، نخست‌وزیر لبنان که به این شهر سفر کرده بود، بدون هیچ مقدمه‌ای استعفایش را اعلام کرد و ساعتی مانده به نیمه‌شب موشک بالستیک حوثی‌های یمن برای نخستین‌بار به پایتخت عربستان رسید.

محمدامین خرمی، ریاض - پایتخت عربستان - طی ۴۸ ساعت گذشته بار دیگر در صدر اخبار جهان قرار داشت؛ ظهر شنبه سعد حریری، نخست‌وزیر لبنان که به این شهر سفر کرده بود، بدون هیچ مقدمه‌ای استعفایش را اعلام کرد و ساعتی مانده به نیمه‌شب موشک بالستیک حوثی‌های یمن برای نخستین‌بار به پایتخت عربستان رسید.

بعد از آن اما موجی از راه رسید که همه این خبرها را با خود برد؛ 11 شهزاده، 4 وزیر فعلی و 10 وزیر سابق در عملیات شبانه نیروهای امنیتی بازداشت شدند. تلویزیون العربیه عربستان اعلام کرد این دستگیری‌ها به دستور کمیته مبارزه با فساد عربستان اتفاق افتاده که ساعاتی قبل ایجاد شده و ریاست آن برعهده محمدبن سلمان، ولیعهد و فرزند پادشاه این کشور است.

شاهزاده الولید بن طلال، میلیاردر معروف سعودی و رئیس شرکت بزرگ سرمایه‌گذاری پادشاهی عربستان، متعب بن عبدالله، رئیس گارد ملی و برادرش و همچنین عادل و فقیه، وزیر اقتصاد عربستان در میان دستگیر شدگان هستند. عبدالله السلطان، فرمانده نیروی دریایی عربستان نیز از سمتش برکنار شده و جزو بازداشت شده‌هاست.

سلمان، پادشاه عربستان، در بیانیه‌ای که از سوی خبرگزاری دولتی عربستان منتشر شد به تشکیل کمیته یاد شده اشاره کرده و در تشریح دلیل ایجاد آن گفت: «هدف، مبارزه با آنهایی است که فرومایه هستند و منافع خود را بالاتراز منافع عمومی قرار داده و اقدام به انداختن ثروت نامشروع کرده‌اند». گزارش العربیه رسیدگی به پرونده‌هایی غیراز فساد مالی از جمله پرونده مربوط به سیل سال 2009 جده و عملکرد مقام‌های دولتی در مبارزه با ویروس و اگیردار کرونا مربوط به 3 سال پیش در دستور کار کمیته مبارزه با فساد عربستان قرار گرفته است.

طبق بیانیه سلمان، وظیفه این کمیته شناسایی و دستگیری تمامی افرادی است که در رده‌های مختلف درگیر فساد شده‌اند. بنابر گزارش خبرگزاری دولتی عربستان، این کمیته امکان صدور قرار بازداشت و ممنوع الخروجی هر فردی که لازم بداند را دارد. نام ولید ابراهیم، رئیس گروه رسانه‌ای MBC که شبکه خبری العربیه بخشی از آن است هم در میان دستگیرشدگان دیده می‌شود.

امواج بحران در عربستان

عربستان سعودی از 2 سال و نیم پیش یعنی زمانی که سلمان بن عبدالعزيز جانشین عبدالله بن عبدالعزيز، شاه درگذشته سعودی‌ها شد، شاهد تغییرات گسترده در ساختار اداره نظام پادشاهی بوده است. تغییر بزرگ‌تر اما 5 ماه پیش یعنی زمانی اتفاق افتاد که سلمان، ولیعهدش محمدبن سلمان را برکنار کرد.

شاه عربستان در واقع فرزند برادرش را از ولیعهدی برکنار و فرزند خودش را به‌عنوان وارث تاج و تخت معرفی کرد. در پی این تصمیم، برکناری بسیاری از شاهزاده‌ها، سعودی‌ها، سمت‌هایشان و تغییرات گسترده در سطح دولت و نیروهای نظامی این کشور طی این مدت معنای دیگری به خود گرفت.

محمدبن سلمان پیش از آن به‌عنوان وزیر دفاع هم تعیین شده بود و شرایط جدید او را به چهره‌ای بی‌رقیب در نظام پادشاهی عربستان تبدیل می‌کرد. بسیاری از رسانه‌های دنیا در آن زمان اقدامات سلمان را به کودتایی از سوی خانواده‌ها و او علیه دیگر فرزندان عبدالعزيز ابن سعود تشبیه کردند.

پاییز، طوفان پرشتاب؛ تغییرات را مهمان سرزمین حجاز کرد و طبق برنامه‌ها؛ محمدبن سلمان،

اصلاحات گسترده؛ ای در زمینه حقوق زنان انجام شد. هفته اول مهرماه بود که زنان عربستان برای نخستین بار حضورشان در ورزشگاه؛ ها را همزمان با هشتاد و هفتمین سالروز تاسیس کشورشان جشن گرفتند.

2 روز بعد تابوی بزرگ جامعه مردسالار این کشور شکست و زنان حق رانندگی پیدا کردند. 3 روز بعدتر زلزله؛ ای در دنیای مذهب سعودی؛ ها به؛ پا شد و به زنان عربستان حق صدور فتوا دادند. موج این تغییرات ناگهانی بسیاری را در جهان بهت؛ زده کرد. محمدبن؛ سلمان حتی وعده داده عربستان را به سمت؛ اسلام میانه؛ رو؛ هدایت کند و بر این اساس، برنامه؛ های بلندپروازانه؛ ای را برای انجام اصلاحات در جامعه عربستان در نظر گرفته است. بسیاری از تحلیلگران اقدامات انجام شده را تلاشی برای همراه کردن نسل جدید عربستان با ولیعهد جوان می؛ دانند که فاصله زیادی تا تکیه زدن بر مسند قدرت ندارد.

شاهزاده الولید کیست؟

الولید بن طلال یکی از ثروتمندترین مردان جهان است. ثروت او را بیش از 17 میلیارد دلار برآورد کرده؛ اند. هلدینگ پادشاهی عربستان که متعلق به اوست در بسیاری از شرکت؛ های بزرگ جهان سرمایه؛ گذاری کرده است. توییت، اپل، آمازون، ای؛ بی، بانک سیتی گروپ، کوکاکولا، فورد، اچ؛ پی، موتورولا و مک؛ دونالد بخشی از فهرست بلندبالای شرکت؛ های؛ ای است که الولید بن طلال در آنها سهمی دارد.

در سال 2015، زمانی که دونالد ترامپ اعلام کرد قصد حضور در انتخابات را دارد، الولید در پستی توییتی، ترامپ را مایه؛ ننگ آمریکا خواند. ترامپ هم در مقابل پاسخ داد؛ این شاهزاده احمق می؛ خواهد با پول؛ های پدرش بر سیاست آمریکا تأثیر بگذارد؛ وقتی به قدرت برسم همه اینها تمام می؛ شود؛ با پیروزی ترامپ در انتخابات، الولید یکی از نخستین افرادی بود که از خاندان آل سعود به او تبریک گفت.

پاکسازی درخت؛ واره قدرت در خاندان آل؛ سعود

وزیر اطلاع؛ رسانی عربستان دیروز اعلام کرد آنهایی که دستگیر شده؛ اند؛ اموال عمومی؛ دزدیده؛ اند. او گفت که اموال بازپس؛ گرفته شده از این افراد، در پروژه؛ های توسعه؛ ای کشور هزینه؛ خواهد شد. این گفته در کنار بیانیه سلمان، پادشاه عربستان روایت رسمی از ماجرای دستگیری؛ های شامگاه شنبه است اما قطعاً همه ماجرا نیست.

بازداشت 11 شاهزاده که در میان آنها چهره؛ های قدرتمندی همچون الولید بن طلال، متعب بن عبدالله و برادرش دیده می؛ شوند بدون شک تنها به ماجرای فساد مالی محدود نمی؛ شود. محمدبن؛ سلمان 32 ساله دیروز در پستی توییتی نوشت که با هر فردی که درگیر فساد باشد، در هر موقعیتی، برخورد می؛ شود.

این سخن در حالی مطرح می؛ شود که فرزند شاه عربستان خود متهم به سوءاستفاده از اموال عمومی است. هزینه؛ کرد 550 میلیون دلاری او از بودجه عمومی برای خرید یک کشتی تفریحی نمونه؛ ای از این موارد است. اما مرور اتفاقات عمده ماه؛ های گذشته و نگاهی به درخت؛ واره خاندان آل؛ سعود، برداشت روشن؛ تری از رویدادهای عربستان به؛ دست می؛ دهد. سلمان ابتدا فرزندش را به؛ عنوان وزیر دفاع و معاون ولیعهد تعیین کرد.

جنگ یمن ثمره حضور او در وزارت دفاع عربستان بوده است. شاه عربستان سپس ولیعهد را برکنار و فرزندش را به جای او نشانند تا علاوه بر فرماندهی ارتش، فرماندهی نیروهای امنیت داخلی هم به؛ دست محمد بیفتد. اکنون با برکناری متعب بن عبدالله، ولیعهد عربستان قصد دارد فرماندهی گارد ملی را هم در دست بگیرد.

به این ترتیب او به چهره؛ بی؛ رقیب قدرت سیاسی و نظامی در عربستان تبدیل خواهد شد. حذف رقباي جواني که همچنان در خاندان آل؛ سعود ممکن است ادعای تاج و تخت داشته باشند، قدم بعدی در تثبیت قدرت ولیعهد جوان بوده است. پس از عبور از محمد بن؛ نایف، اکنون عبور از فرزند طلال؛ بن؛ عبدالعزیز و فرزندان عبدالله؛ بن؛ عبدالعزیز، شرایط را برای تثبیت قدرت محمد؛ بن؛ سلمان و جانشینی پدرش بیش از پیش فراهم می؛ کند.